

32000Y0711(01)-AVRUPA SİNEMA MİRASININ KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN 26 HAZİRAN 2000 TARİHLİ KONSEY İLKE KARARI (2000/C 193 / 01)

(32000Y0711(01)-Council Resolution of 26 June 2000 on the conservation and enhancement of European cinema heritage (2000/C 193 / 01))

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Topluluğu Kuruluş Antlaşması'nı göz önünde tutarak,

1. Avrupa sinema arşivlerinin sinema tarihine ilişkin engin bir mirasa sahip olduğu ve bunların arasında elimizde kalan Avrupa filmleri ile diğer kıtalara ait filmlerin de bulunduğu BİLİNCİNDEDİR.

2. Her türü temsil eden yaklaşık bir milyon civarında kısa ve uzun metrajlı filmi kapsadığı düşünülen bu mirasın uluslar arası düzeyde olağanüstü bir öneme sahip görsel-işitsel bir koleksiyonu temsil ettiğini KAYDEDER.

3. Bunun 21. yüzyıla uygulanmasının hem ortak yönleri hem de farklılıkları bakımından Avrupa ülkelerinin kültürel kimliğini birleştirmede aldatıcı bir rol oynayabileceğini VURGULAR. Vatandaşlar; özellikle de gelecek nesiller, bu eserler aracılığıyla Avrupa hayatı, gelenekleri, tarihi ve coğrafyası konusunda son 100 yılın en önemli sanatsal söylemlerinden birinin eşsiz bir arşivine ulaşacaklardır. Üstelik sinema, kendine has çoğaltılabilir ve hareketlilik özelliği sayesinde bilginin karşılıklı olarak yayılması konusunda olağanüstü bir araçtır.

4. 17 Kasım 1999 tarihli Avrupa'da kültürel endüstriler ve istihdama ilişkin Konsey Kararlarında da (1) vurgulandığı gibi yeni program içeriklerin olan talebi arttıran dağıtım kanallarının çoğaldığı mevcut ortamda bu tür bir kültürel mirasın yeni kültürel ürünler yaratmada önemli bir temel oluşturduğunu KAYDEDER.

5. Ne var ki; temel destek medyasının hassaslığı nedeniyle saklanan eserlerin büyük bir kısmının geri döndürülemez maddi hasar tehdidiyle karşı karşıya kalmaya devam ettiğini KAYDEDER.

6. Arşivler tarafından yerine getirilen koruma, yenileme ve kamu dağıtım işine uluslararası fikri mülkiyet anlaşmaları çerçevesinde yine de halen bir açıklık getirilmesi gerektiğini ve bu işin bu anlaşmalara uygun olarak yapılması gerektiğinin önemli olduğunu KABUL EDER.

7. Kanuni hak sahiplerinin belirlenememesi nedeniyle arşivlerden çıkartılamayan eserlerden kaçınılması gerektiğini KAYDEDER.

8. Bazı Üye Ülkelerin sinema filmlerinin yasal bir şekilde saklanmasına dair bir düzenlemeleri bulunmadığının ve uluslar arası ya da Topluluk düzeyinde bir yasal çerçeveyi gerekli görmediklerinin BİLİNCİNDEDİR.

9. Uluslararası kurumlarda özellikle de Avrupa Konseyi'nde zaten ele alınan ya da ele alınmaya başlanan hususları dikkate alan çalışmaların amaca uygunluğunu KAYDEDER.

10. Diğer yandan bu çalışmaların ticari amaçla kullanılmasıyla elde edilen kazançların az bir kısmının tasarruf çalışmalarına yeniden yatırıldığının BİLİNCİNDEDİR.

11. Ancak; Avrupa, teknik ve bilimsel bakış açısının belli başlı faydalarına dayandığından bazı durumlarda yukarıda belirtilen engellerin üstesinden gelinebileceğini KAYDEDER.

12. Yapılması gereken halen çok şey olsa da; sarf edilmekte olan çabaları ve Avrupa düzeyinde elde edilen sonuçları KABUL EDER.

13. Arşivler ile kanuni hak sahipleri arasındaki ilişkinin daha da yakınlaşmasının mevcut ve sürekli gelişmekte olan pazarı daha uygun maliyetli hale getiren mirasın korunması ve arttırılması arasında etkili bir bağ kurabileceğini GÖZ ÖNÜNDE TUTAR.

14. – Teknik ve bilimsel araştırma alanları, geleneksel yardımcı araçlardan elde edilen bilgilerin ve yeni teknolojilerin uygulanmasının bütünleşmesi, uzman mesleki eğitiminin eksikliği, telif hakkı kanunlarından doğan kuralların veya yükümlülüklerin yenilenmesi için fırsatlar gibi konularda dâhil olmak üzere sinema mirasının korunması ve uygun şekilde kullanılmasının önündeki sorunların disiplinler arası özelliği

- Mevcut sorunların büyüklüğü ve geniş kapsamlı olmasına ilişkin nedenler, yürürlükte olan kanuni sistemlerin karşılaştırılma avantajı ve söz konusu yayın organının ve arşiv tarihinin doğası gereği her ülkenin bir başka ülkede üretilen film malzemelerini korumasıyla mevcut müze koleksiyonlarının sık sık örtüşmesi nedeniyle yukarıda bahsi geçen sorunlar için talep edilen tepkinin milletler üstü özelliğini HATIRLATIR.

15. Üye ülkelerin bu alandaki sorumluluklarına önyargıyla yaklaşmaksızın ve yetki ikamesi ilkesine uygun olarak bu kanunu korumak ve geliştirmek bunun yanı sıra da Avrupa tarihinin kendine özgü arşivinin devamlılığını sağlamak için bunu daha fazla kişiye ulaştırmak üzere kararlaştırılmış Avrupa faaliyetleri

olasılığını göz önde tutmak gerektiğini KAYDEDER. Bu artalanı karşı çoğaltma riskini ortadan kaldırmak amacıyla üyelik için başvuran ülkelerin ve Avrupa Konseyi'nde gerçekleştirilmekte olan çalışmaların gerçekliğine önem verilmelidir.

16. Bu bağlamda, uluslar arası fikri mülkiyet anlaşmalarına önyargıyla yaklaşmadan Üye Ülkeleri aşağıda belirtilen alanlarda işbirliğine çağırır:

- a) Destek medyasının korunması ve geliştirilmesi, mesleki eğitimle ilgili gereksinimler ve film çalışmalarının kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan fikri mülkiyet kanununa ilişkin sorularla ilgili bilimsel sorunların bir analizi de dâhil olmak üzere Avrupa sinema arşivlerinin karşı karşıya kaldığı duruma yönelik milletler üstü bir çalışmaya katılım;
- b) Dijital teknolojilere başvuru aracılığıyla bu alandaki arşivlerden en iyi şekilde faydalanılması düşüncesiyle sinema mirasının yenilenmesi ve korunması;
- c) Filmlerin yenilenmesi konusunda Avrupa rehberliğinin geliştirilmesi çerçevesinde ilgili kamu ve özel kuruluşları ile bu alandaki profesyonel ve uzman kişiler arasında oluşturulacak işbirliği ile bu alandaki deneyim, bilgi ve faydalı uygulamaların alışverişinin hızlandırılması;
- d) Arşivler tarafından oluşturulan Avrupa'nın belgelere dayanan veri tabanlarının ve korunan kopyalarının koleksiyonları konusunda ilerleyen bir ağ oluşturulmasının ve bunlara erişimin geliştirilmesinin teşvik edilmesi; bu tür faaliyetlerin arşivler tarafından farklı türlerde her bir ülkenin en önemli çalışmaları da dâhil olmak üzere ilgili hak sahipleriyle bağlantı kurularak organize edilmesi;
- e) Bu koleksiyonlarının eğitim ve bilimsel amaçlı olarak ve arşivlere özgü amaçlarla olanaklar dâhilinde kullanımı;

17. Yetkilerini kullanırken özellikle de Antlaşmanın 151.(4) maddesinde belirtildiği gibi Komisyonu,

- Kültürel mirasın bu özel şeklinin kendine özgü gereksinimlerini dikkate almaya;
- Mevcut Topluluk faaliyetleri ve programları tarafından sağlanan fırsatları değerlendirmeye;
- İlgili Topluluk belgeleri aracılığıyla 16(a) da belirtilen çalışmayı bunların belirttiği usullere uygun olarak desteklemeye ve teşvik etmeye, çalışmaların takip edilmesi amacıyla gerekli sonuçların çıkarılmasına ÇAĞIRIR.

(1) OJ C 8, 12.1.2000, s..10.

Öğrenci Çevirmen: Pınar Sabuncu Artar
Öğrenci Proje Asistanı: Yaşar Serkal Yıldırım